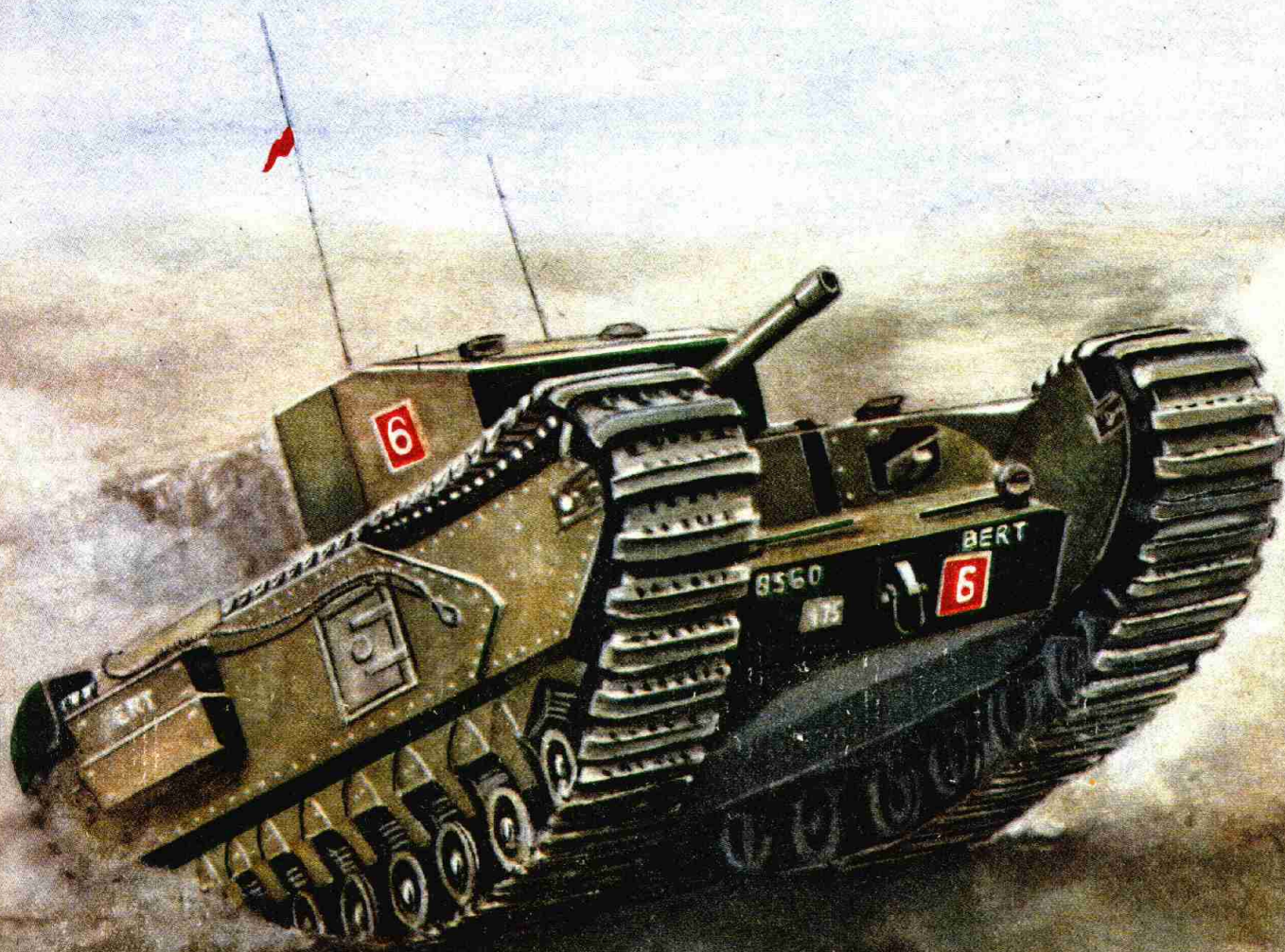

Maty
MODELARZ

ROK VI • NUMER 10 • 1963 r. • CENA 4,50 zł

ANGIELSKI CZOŁG „CHURCHILL III”

Opracowanie graficzne i opisowe

ANDRZEJ SAMEK

Czołg piechoty typu „Churchill III” był jednym z najczęściej używanych przez armię angielską podczas ostatniej wojny. Pierwsze egzemplarze wyprodukowano w roku 1940, po czym wykonywano go w licznych wersjach, różniących się uzbrojeniem oraz konstrukcją wieży. Używany był w Afryce i w czasie inwazji na Francję, wchodził również w skład uzbrojenia armii polskiej walczącej na Zachodzie.

Ciężar czołgu „Churchill III” wynosił 38 ton, długość 7,10 m, szerokość 3,25 m, wysokość 2,25 m, prędkość 26 km/godz. Uzbrojenie stanowiło jedno działo kalibru 57 mm, dwa karabiny maszynowe oraz jeden przeciwlotniczy karabin maszynowy. Załoga składała się z pięciu ludzi.

WSKAZÓWKI OGÓLNE

Do wykonania modelu potrzebne są nożyczki, pinceta, nóż z ostrym końcem, żyłетка, metalowa linijka, zapalki lub wystrugane z drewna patyczki, kawałki cienkiego drutu, czarny tusz oraz klej „Syndemat” lub „Syndetin”, albo kleje nitrocelulozowe, a w ostateczności białe klej roślinny. Pincetka jest konieczna przy pracy, szczególnie do przytrzymywania małych części podczas klejenia.

Poszczególne elementy wycinać należy bardzo starannie po zewnętrznej stronie linii. Mniejsze, bardziej skomplikowane części, najlepiej wycinać za pomocą ułamanej ukośnie żyłетки; unika się przez to strzępienia papieru i zwiększa dokładność wycinania.

Jeżeli w siatce elementu wyciąć trzeba większe otwory, lepiej zrobić to przed wycięciem elementu z arkusza. Po stronie nie zadrukowanej wyciętego już elementu zaznaczyć należy jego kolejny numer podany obok na kartonie. Najlepiej wycinać części kolejno, w miarę klejenia, gdyż unika się przez to pomyłek. Miejsca zagięcia należy lekko naciąć końcem noża po stronie zadrukowanej arkusza, gdy daną część zaginamy do wewnątrz, a po stronie nie zadrukowanej, gdy odginamy ją na zewnątrz. W ostatnim przypadku najlepiej jest przez lekkie nakłucie szpilką oznaczyć punkty, między którymi przeprowadzamy linię nacięcia po stronie nie zadrukowanej. Gotowy model można powlecić cienką warstwą bezbarwnego lakieru, co polepszy jego wygląd i zwiększy trwałość.

SZCZEGÓŁOWE WSKAZÓWKI DO WYKONANIA MODELU

Część 1. Siatka kadłuba. Po oznaczeniu ołówkiem po stronie nie zadrukowanej kartonu miejsc wklejenia żeber wzmacniających (części 2), element wycinamy, zaginamy i skleamy w jedną całość. Upřednio wycinamy oznaczony literą „W” otwór do zamocowania obrotowo wieży oraz przekłuwamy otwór do zamocowania karabinu maszynowego.

Część 2. Żebra wzmacniające. Po zagięciu obie płaszczyzny żebra skleamy ze sobą odginając sklejkę na zewnątrz. Żebra przyklejamy od wewnątrz do ścianki poziomej i burt siatki 1 w oznaczonych miejscach.

Część 3. Element, którym zaklejamy od spodu siatkę kadłuba 1. Element ten przyklejamy po zamocowaniu obrotowo wieży.

Części 4 i 5. Podstawa wieży. Elementy 4 po naklejeniu na tekturkę i wycięciu w nich otworów oznaczonych literą „W” skleamy w jedną całość i naklejamy na część 1 w oznaczonym miejscu. Następnie krawężki 4 oklejamy z zewnątrz uformowanym upřednio półokrągłym paskiem 5.

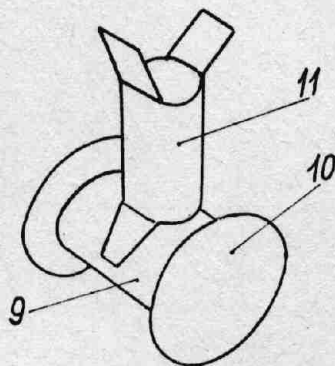
Części 6. Burt zewnętrzne kadłuba. Płaszczyzny każdego elementu po zagięciu wzdłuż zaznaczonej linii środkowej skleamy ze sobą stronami nie pokolorowanymi i przyklejamy w oznaczonych miejscach z obu stron bocznych ścian siatki 1 kadłuba.

Części 7. Części kadłuba. Elementy po zagięciu skleamy i przyklejamy do części 6. Wystającą z przodu część elementu 7 zaginamy i przyklejamy stroną nie pokolorowaną do głównej płaszczyzny siatki elementu. W tym miejscu między częścią 7 i częścią 6 zostaną zamocowane koła napinające 8.

Części 8. Koła napinające. Po uformowaniu półokrągłego prostokątnego paska koła skleamy i wklejamy w oznaczone miejsca pomiędzy częściami 6 i 7.

Części 9, 10, 11. Koła prowadzące. Elementy 9 po rozcięciu i zagięciu półokrągło, skleamy nadając im kształt rurki. Z obu stron przyklejamy kropelką kleju wycięte upřednio krawężki 10. Krawężki te można po stronie nie pokolorowanej pomalować na kolor zielonkawy. Z kolei skleamy także w kształt rurek po upřednim uformowaniu półokrągło elementy 11, stanowiące

sprężynę zawieszenia kół, i przyklejamy je trapezowymi sklejками do rurek 9, obejmując nimi te elementy. Sposób sklejenia koła pokazano na rys. 1. Przy sklejanu elementów 9 i 11 należy zwracać uwagę, aby cienie zaznaczone na kołach 10 były wszędzie zwrócone w jedną stronę.

Rys. 1

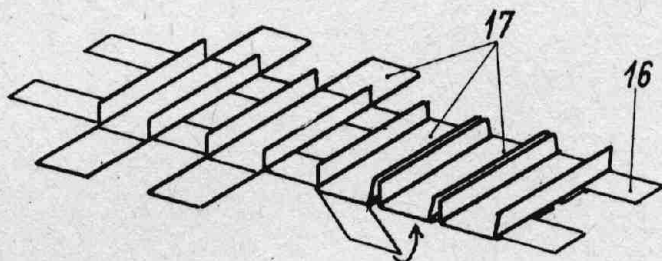
Części 12, 13. Podstawy kół prowadzących. Elementy skleamy w kształt trapezów pozbawionych ścian bocznych i naklejamy w oznaczonych miejscach na dolnej poziomej ścianie elementów 7. Do elementów tych przyklejamy z kolei za pomocą sklejek prostokątnych sklezione upřednio ze sobą elementy 9, 10, 11.

Części 14. Osłony zawieszenia kół prowadzących. Elementy zaginamy (linię zagięcia należy naciąć po stronie nie zadrukowanej kartonu) i przyklejamy w oznaczonych miejscach do dolnej ścianki poziomej części 7. Położenie elementów — patrz rysunek zestawieniowy.

Części 15. Wahacze. Elementy te przyklejamy sklejką szeroką do strony nie pokolorowanej elementu 14, a wąską do elementów 9. Sklejek szerokich nie należy zaginać, z wyjątkiem pierwszego i ostatniego wahacza, przyklejonych do ścianki ukośnej i poziomej elementu 7.

Części 16, 17. Gąsienice. Elementami, z których skleamy gąsienice, są paski 16 (po cztery paski: dwa dłuższe i dwa krótsze dla każdej gąsienicy) oraz poszczególne ogniwa gąsienic (po siedemdziesiąt dla jednej gąsienicy). Paski po wycięciu układamy równolegle po dwa, w odległości równej szerokości części środkowej ogniwa gąsienicy, i po kolei naklejamy ogniwa w odstępach 0,5 — 0,8 mm jedno od drugiego. Upřednio w ogniwie za-

ginamy do góry wąskie płaszczyzny przy obu dłuższych krawędziach środkowego pola ogniwa, nacinając ich linie zagięcia po stronie nie zadrukowanej kartonu. Ogniwa naklejamy, zginając ich końce i przyklejając je z drugiej strony pasków. Odgięte uprzednio płaszczyzny ogniwa, stykając się krawędziami, utworzą wystające grzebienie. Sposób zagięcia ogniwa i sklejania gąsienicy pokazano na rys. 2.

Rys. 2

Po naklejeniu na dłuższych paskach około pięćdziesięciu ogniwa, krótsze paski przyklejamy do dłuższych i naklejamy dalsze ogniwa. Wewnętrzną stronę gąsienicy stanowi strona gładka, bez grzebieni. Gotowe gąsienice po uprzednim zagięciu i dostosowaniu do kształtu gąsienicy, przedstawionego na rysunku zestawieniowym modelu, nakładamy na koła napinające, prowadzące, oraz na element 7 w jego tylnej oraz górnej części. Następnie sklejamy ze sobą po stronie wewnętrznej wystające końce pasków. Końce pasków należy uprzednio pomalować farbą wodną (akwarelę) odpowiednio dobranego koloru. Gąsienice powinny być lekko napięte, aby się nie zsunęły z kół, należy je nakładać dopiero wówczas, gdy klej, którym zostały przyklejone koła prowadzące, dobrze wyschnie.

Części 18, 19, 20, 21, 22, 23. Obrotowa wieża czołgu. Po wycięciu siatki wieży 21 wykonujemy w niej otwór na lufę działa, oznaczony literą „W”. Następnie wycinamy otwory oznaczone literą „W” w elementach 22 i 23, a w elemencie 22 przekłuwamy również otwór na lufę karabinu maszynowego. Z kolei sklejamy najpierw element 22, tak aby powierzchnie pokolorowane zwrócone były do wewnątrz, i w zaznaczonym miejscu wklejamy w niego element 23. Tak przygotowany element wklejamy do sklejonej uprzednio, ale nie zamkniętej siatki wieży 21. Górna część elementu 22 jest pozbawiona ścianki. Sposób wklejenia elementów 22 i 23 do wieży 21 pokazano na rys. 3.

Po wklejeniu podstawy lufy, złożonej z elementów 22 i 23, wieżę zaklejamy. Na poziomej spodniej ścianie naklejamy sklejone ze sobą krążki 18, dookoła których na-

klejamy pasek 19. Utworzony przez pasek 19 walec wkładamy w otwór wycięty uprzednio w górnej ściance kadłuba (część 1), od wewnątrz kadłuba nasuwamy na walec i przyklejamy do niego dwa krążki 20 tak, by wieża mogła się obracać, ale z lekkim oporem. Dopiero teraz kadłub zaklejamy do dołu elementem 3.

Części 24, 25. Lufa działa. Element 24 po uprzednim starannym

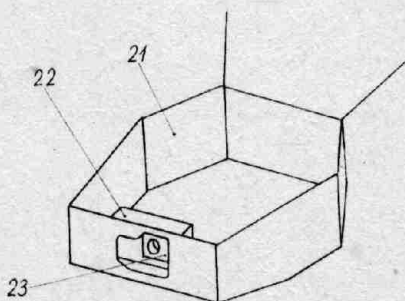
uformowaniu sklejamy w rurkę, nawijając go na patyczek o odpowiednio dobranej średnicy. W oznaczonym miejscu oklejamy rurkę 24 paskiem 25 i gotową lufę wklejamy w otwory części 22 i 23 do głębokości zaznaczonej linią przerywaną na lufie.

Część 26. Pokrywy włazów do pomieszczeń załogi. Element naklejamy w oznaczonym miejscu na siatce 1, tak aby narysowane uchwyty zwrócone były do przodu modelu.

Części 27, 28. Pokrywy włazów do przedziału silnika. Elementy naklejamy w oznaczonych miejscach na siatce 1, tak aby narysowane uchwyty w częściach 27 były zwrócone na zewnątrz, a w częściach 28 do wewnątrz modelu.

Część 29. Pokrywa włazu wieży. Naklejamy ją w oznaczonym miejscu na wieży 21.

Część 30. Peryskopy. Elementy sklejamy w kształt krótkich walców i naklejamy dwa na wieży 21 i dwa na siatce 1 kadłuba, tak aby zaznaczony na obwodzie prostokąt był skierowany do przodu modelu.

Rys. 3

Części 31. Wentylatory. Krążki sklejamy po cztery tak, aby krążki pokolorowane i oznaczone cyfrą 21 i 1 wypadły na zewnątrz, i naklejamy w oznaczonych miejscach na siatce 1 kadłuba i na wieży 21.

Części 32, 33, 34. Osłony wylotów spalin. Elementy 33 sklejamy, wklejając przy ścianie ukośnie nachylonej sklejkę 34, i naklejamy w oznaczonym miejscu na siatce 1 kadłuba. Element 32 naklejamy także na siatce 1 kadłuba, tak by ścianka z zaznaczonymi otworami wydechowymi skierowana była do tyłu modelu.

Części 35, 36. Pokrywa włazu wieży. Krążek 35 naklejamy na wieży 21, w oznaczonych miejscach naklejamy na nim sklejone uprzednio dwa peryskopy 36. Siatki peryskopów rozcinamy na cztery części, które naklejamy jedną na drugą.

Części 37. Oba paski naklejamy w oznaczonym miejscu na przedniej, ukośnej ścianie siatki 1 kadłuba, tak aby krawędź oznaczona podwójną linią skierowana była do tyłu modelu.

Części 38. Obudowa karabinu maszynowego przedniego strzelca. Po wycięciu oznaczonego literą „W” otworu element sklejamy i przyklejamy do przedniej pionowej ścianki siatki 1 kadłuba, jego ścianki ukośnej oraz do lewej burty zewnętrznej 6.

Części 39. Przyrząd obserwacyjny kierowcy. Cztery elementy sklejamy ze sobą, tak aby części pokolorowane i oznaczone cyfrą 1 wypadły na zewnątrz. Całość naklejamy w oznaczonym miejscu na siatce 1 kadłuba.

Części 40, 41. Elementy naklejamy na bocznych ściankach części 7 w oznaczonych miejscach.

Części 42. Błotniki. Elementy zginamy wzdłuż zaznaczonych linii, trapezową sklejką odginamy mocno do wewnątrz. Następnie przyklejamy element 42 dwoma prostokątnymi sklejkami do wystających nad gąsienice części burty zewnętrznej w oznaczonych miejscach, a sklejką trapezową do części 40 i 41. Ze względu na możliwość niewielkich przesunięć, na częściach 40 i 41 nie oznaczono dokładnie miejsc naklejenia tych elementów. Błotnik trzeba tak nakleić, aby miejsce oznaczone liczbą 44 było nieco przesunięte do przodu.

Części 43. Błotniki kół napędowych. Elementy, po uformowaniu półokrągłej części prostokątnej, przyklejamy dwoma prostokątnymi sklejkami w oznaczonych miejscach do burty 6, a sklejką umieszczoną przy półokrągłej krawędzi tej części do elementów 7.

Części 44. Wloty powietrza. Elementy sklejamy i naklejamy jeden częściowo na części 42 i 40, a drugi na części 42 i 41.

Części 45. Pokrywy włazów bocznych. Elementy naklejamy na częściach 40 i 41, tak aby zawiasy narysowane na tych elementach skierowane były do przodu modelu.

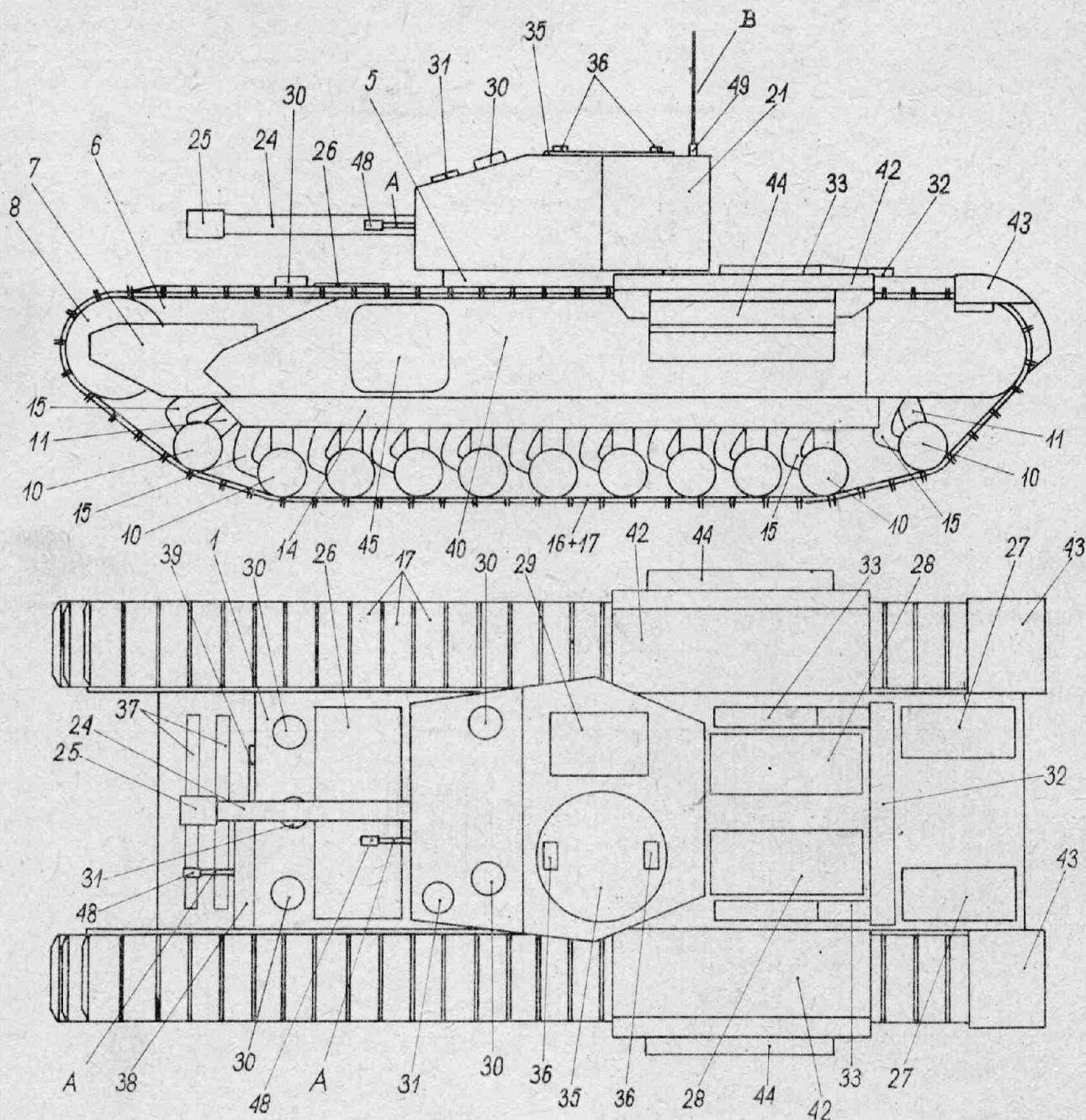
Część 46. Hak. Obie płaszczyzny elementu po zagięciu skleamy ze sobą stroną nie pokolorowaną i odginamy prostokątne sklejki na zewnątrz. Element naklejamy w o-

znaczonym miejscu na siatce 1 kadyba, skierowując koniec haka ku dołowi.

Części 47, 48. Lufy karabinów maszynowych. Wykonujemy je z patyczka lub druczika (element A na planszy) i malujemy na kolor zielonkawy. W pobliżu ostrza patyczek owijamy paskiem 47, a na drugim końcu paskiem 48. Gotowe

karabiny maszynowe mocujemy za ostrzonym końcem za pomocą kropelki kleju w wykonanych uprzednio otworach w części 22 i 1.

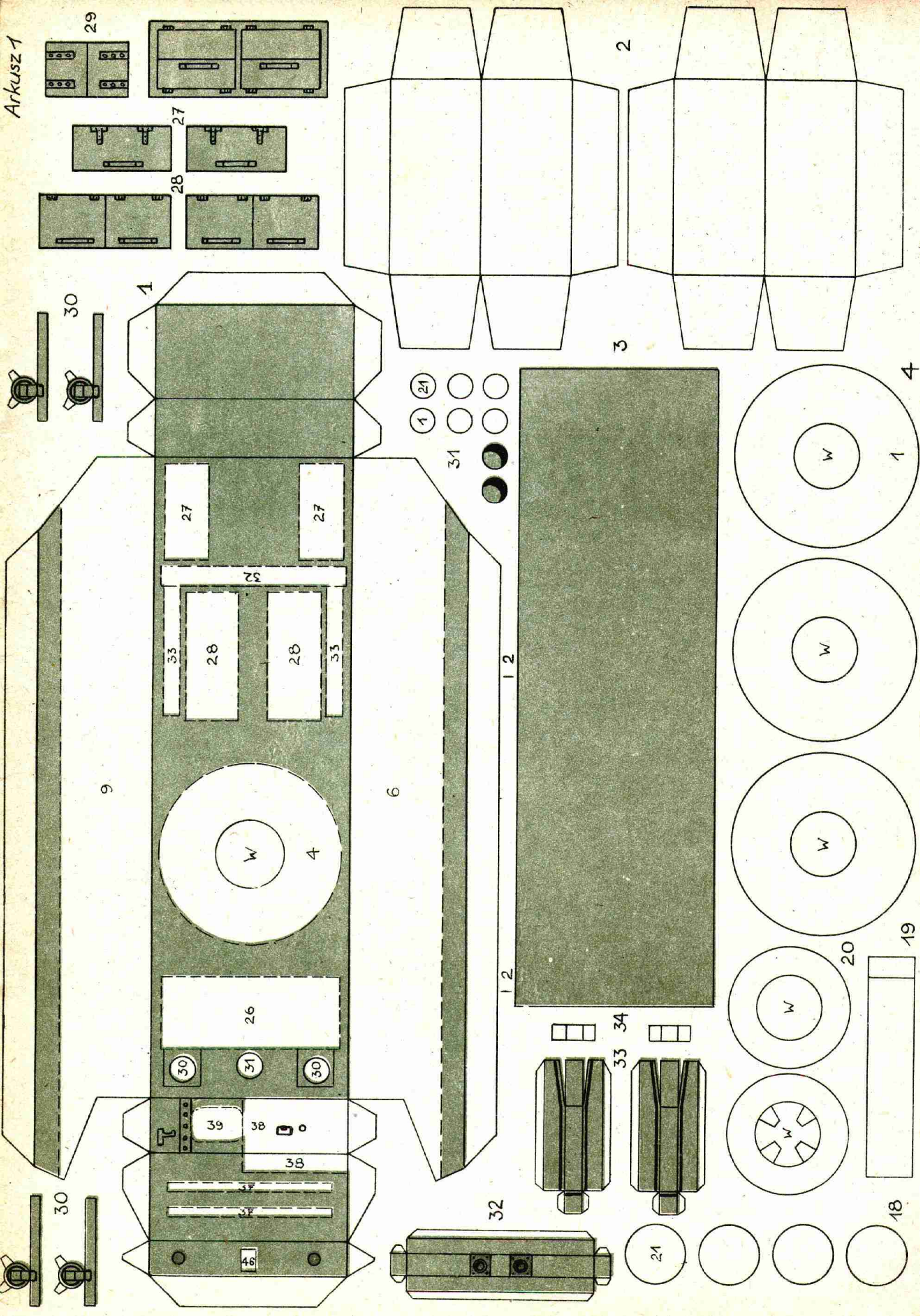
Część 49. Obudowa anteny. Antenę wykonaną według planu (element B na planszy) z patyczka lub druczika, po pomalowaniu na kolor czarny, oklejamy paskiem 49 i umieszczamy w otworze na wieży 21.

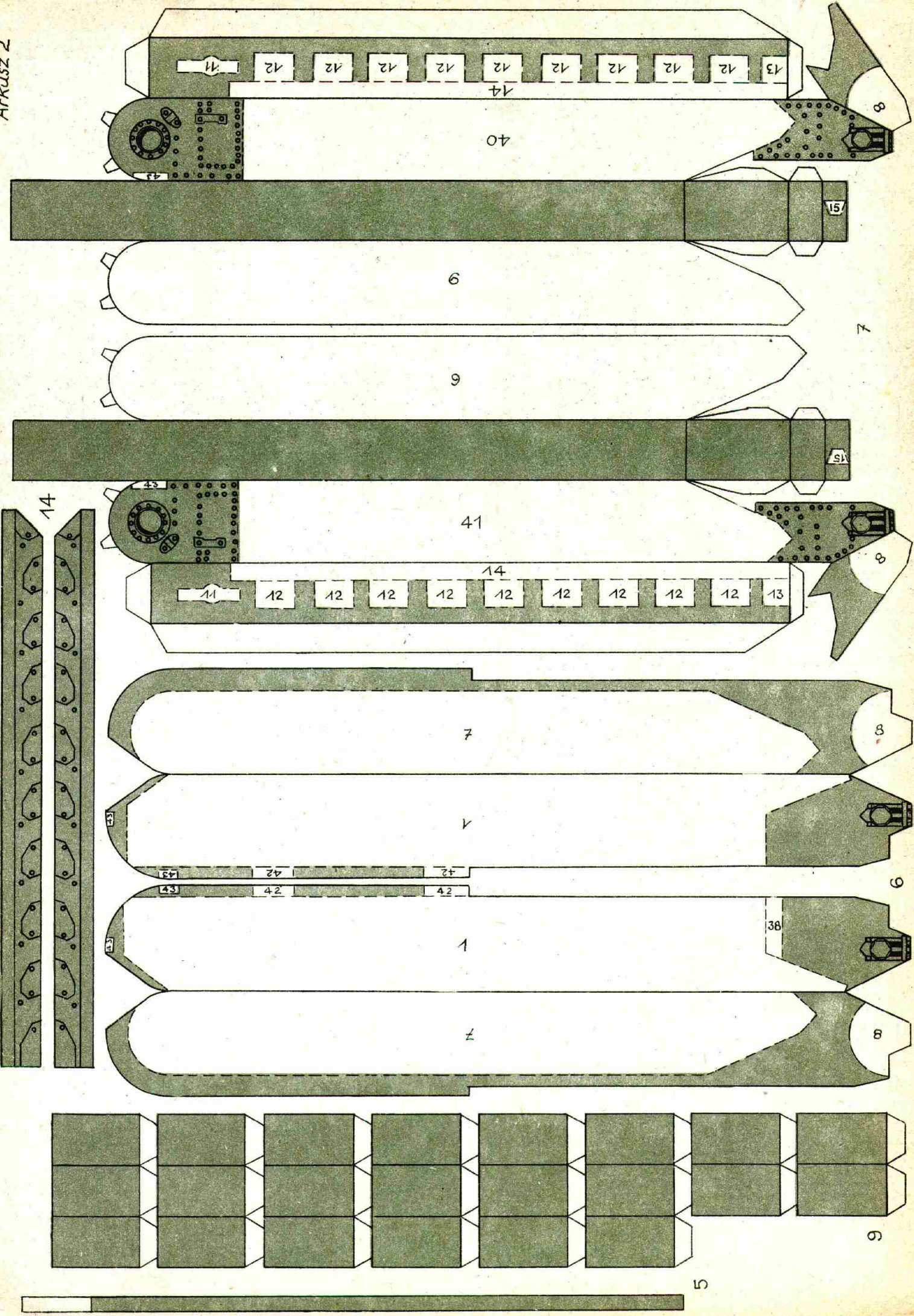

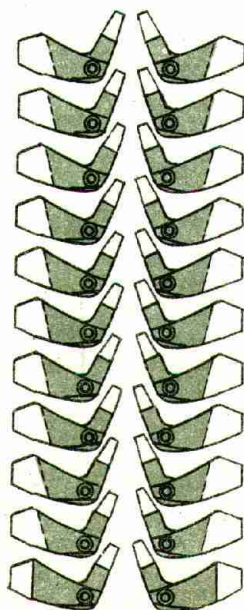
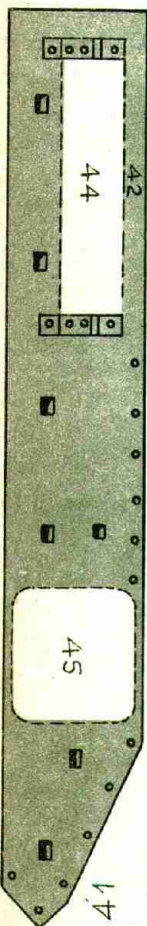
Adres Redakcji: Warszawa, ul. Chocimska 14, pokój 111, tel. 251231, wewnętrzny 24.
Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15-go miesiąca poprzedzającego okres zamawianej prenumeraty — przez: Urzędy Pocztowe, listonoszy oraz oddziały i Delegatury „Ruchu”. Można również zamówić prenumeratę dokonując wpłaty na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” — Warszawa, ul. Srebrna 12. Cena prenumeraty kwartalnej zł 13,50, półrocznej zł 27,00, rocznej zł 54.
Cena prenumeraty za granicę jest o 40% wyższa od ceny podanej powyżej.
Przedpłaty na tę prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne i roczne Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” w Warszawie, ul. Wilcza 16, za pośrednictwem PKO Warszawa, konto Nr 1-6-100024.

Zam. nr 2608. Nakład 30 025 egz. L-63.

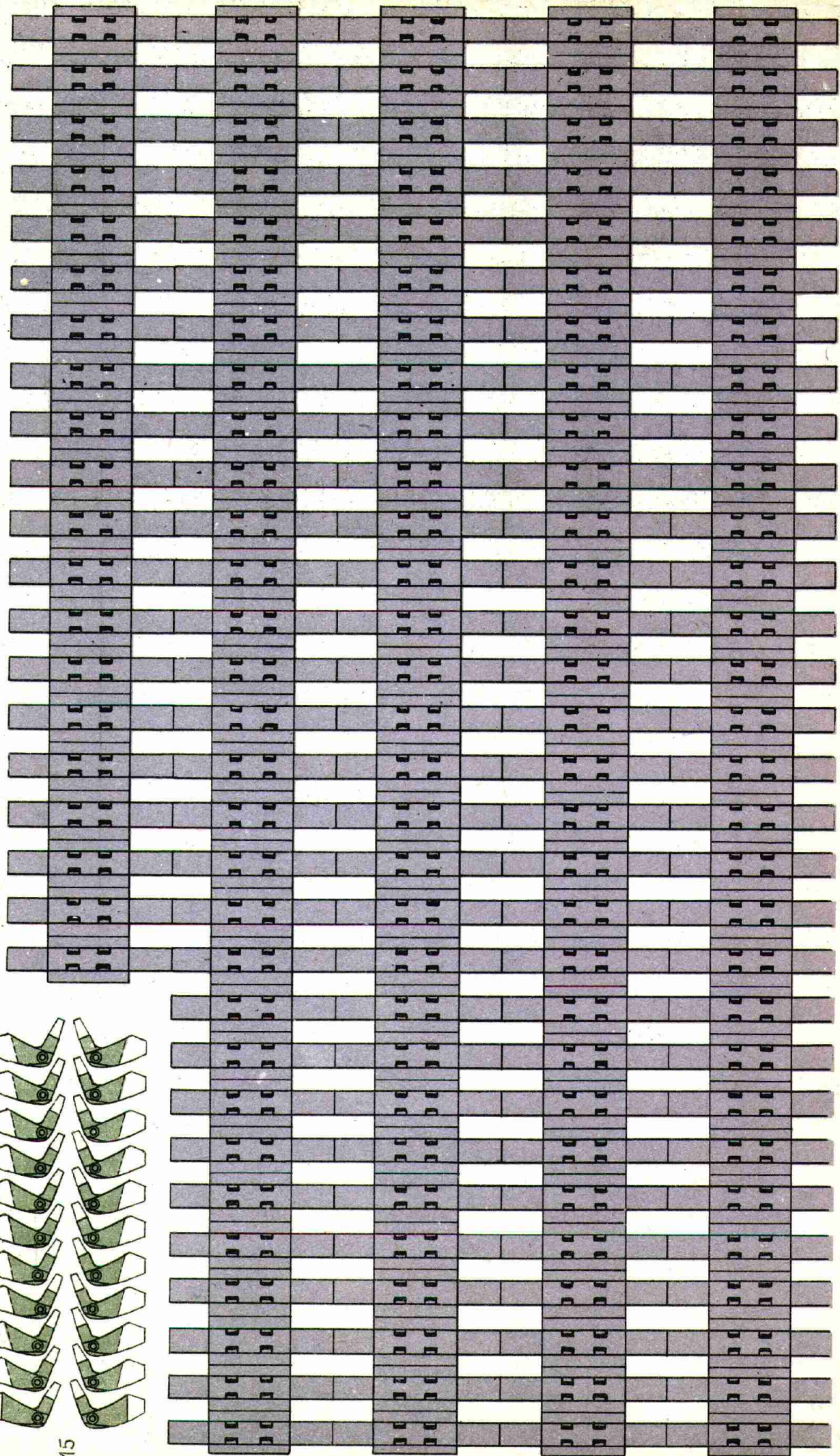
WYDAJE:
Zarząd Główny
Ligi Obrony
Kraju
Okładkę projektował
J. Magnuski

15

17

